

NOVIOCACTUM

Digitale nieuwsbrief van de afdeling Nijmegen van

Succulenta

Jaargang 11 nummer 1, januari 2026

Rangers zoeken bewijzen van het stropen van vetplanten.

FOTO PANOS PICTURES/ANP

SAMENSTELLING BESTUUR VAN DE AFDELING NIJMEGEN

Theo Heijnsdijk 06-42935996
voorzitter th.heijnsdijk@gmail.com

Johanna Jongekrijg 06-30426230
penningmeester johannajongekrijg@gmail.com

Riet Maessen 06-54358081
secretaris rietmaessen@xs4all.nl

REDACTIE NOVIOCACTUM

Ben Groen 06- 50996256
 legroen28@gmail.com

Contributie: € 20,- per jaar (huisgenootleden € 10,- per jaar)

Bankrekening NL12ABNA0805932216 t.n.v. J. Jongekrijg en/of T. Heijnsdijk

Voeding

Er is cactusvoeding te koop bij Johanna. S.v.p. van te voren bestellen via WhatsApp. Peters Professional Combi-Sol 6-18-36 + 3 MgO en sporenelementen. Toepassing: 1 gram per liter gietwater. € 1,00 per zakje van 200 gram.

Bijeenkomsten:

Wijkcentrum De Schakel, Archimedesstraat 9, 6533 MA Nijmegen

De 2de dinsdag in de maand behalve juni-augustus. Aanvang 19.30 precies.

Agenda

13 januari 2026 Nieuwjaarsbijeenkomst bij Riet Maessen, Weezenhof 1232 6536 EZ Nijmegen
10 februari 2026 Jaarvergadering De Schakel

Verslag bijeenkomst 9 december 2025.

Aanwezig 8 leden en Leontien Kouwenhoven.

Omdat Mireille dit jaar haar beroemde eindejaarsquiz niet kon presenteren, heeft Ben Groen met steun van Johanna als vervanging een heel andere soort vragenspel gemaakt. Na een kort welkomstwoord van Theo zijn wij allen zeer benieuwd wat we voorgeschoteld krijgen. Theo heeft ook nog een mededeling namelijk dat hij boeken heeft ontvangen van Geert Eerkens die ongeveer 10 jaar eerder in Suriname is overleden.

Riet leest nog de 2 mailtjes voor die zij ontvangen heeft: de ene gaat over "Leve de tuin festival in Den Bosch" (4- tot 6 leden zijn bereid om dit te ondersteunen) en verder nog of op de website van Succulenta nog alle gegevens van onze afdeling in orde zijn. Graag nog eens een foto hierbij!

Dan is het woord aan Ben.

Er zijn 9 aparte onderdelen gemaakt zien wij al snel op de uitgereikte A4-tjes.

De eerste categorie bevat algemene vragen. De volgende onderdelen bevatten telkens andere aspecten van onze hobby en deze vragen worden aan de hand van afbeeldingen op het scherm geprojecteerd. Een en ander verloopt met de ondersteuning van Johanna heel aardig. Er is ruimte voor afkijken, discussie en gezellig geharrewar. Omdat Theo en Johanna zichzelf uitsluiten voor de puntentelling kon het gebeuren dat ik eens in de prijzen viel (de tweede prijs (25 punten). De eerste prijs gaat naar Gerard met maar liefst 43 punten.

Leontien volgt als derde met 20 punten!

Onze eerste prijswinner wilde absoluut de prijs (een kunststof plant) niet in ontvangst nemen. Dat begrijpen we best... De prijsjes hebben toch ergens onderdak gevonden maar het meest bijzondere van deze avond was: we hebben veel gelachen en we hadden een gezellig samenzijn.

Aan het einde van de avond vertelde Leontien dat ze zich aansluit bij onze afdeling als nieuw lid.

Riet

Redactioneel

Afgerlopen week kwam er een bericht binnen uit de krochten van mijn telefoon. Foto's uit het verleden, aangeboden door Google foto's. Hierbij zat een foto van mijn collectie van 18 december 2024. Vergelijking van een soortgelijke foto van december 2025 bewees dat de planten toch wel behoorlijk gegroeid waren (zie foto's). Misschien een idee voor de lezers, maak omstreeks 31 december van dit jaar foto's van planten of collecties die je wilt volgen. En dan volgend jaar jaar of jaren later opnieuw. Leuk om een serie te maken van de collectie door de tijd heen. Theo Heijnsdijk deed hetzelfde over meerdere jaren met planten in het wild. Nu we toch met de goede voornemens bezig zijn, is dit niet het goede moment om eens kritisch naar de collectie te kijken. Meestal is de collectie gegroeid, dus de planten nog wat dichter opeen in de kweekruimte. Is het nog te overzien? Moet er niet iets weg. Vragen die bij het peinzen bij het open haardvuur op kunnen komen. Grappig dat de liefhebber met minder succes deze problemen niet heeft. Elk jaar kan hij/zij de verzameling weer aanvullen. En wat is niet dankbaarder dat overvloedige planten van een ander lid van onze club over te nemen. En eigenlijk een natuurlijk proces, want in de harde realiteit van de woestijn overleven ook niet alle planten. Iedereen een goed nieuwjaar toegewenst en tot zien op de nieuwjaarsborrel bij Riet.

Ben Groen

Collectie Ben Groen 18 december

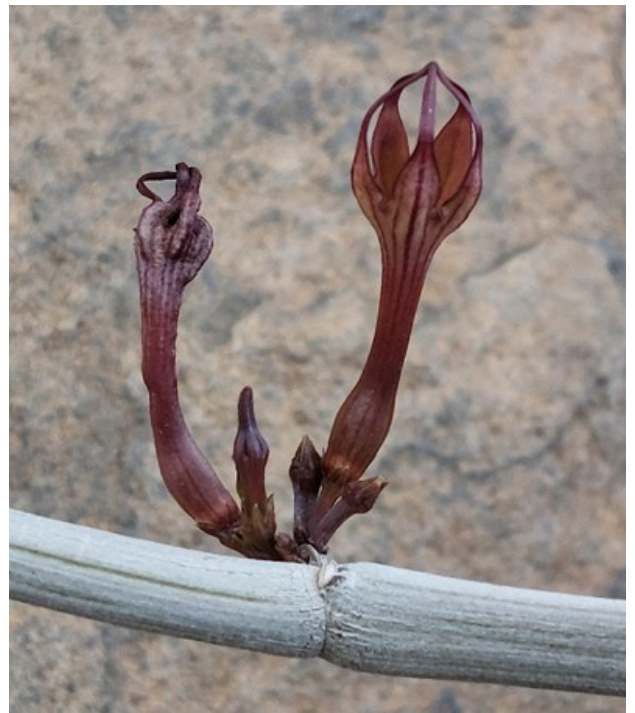

Idem 29 december 2025

Redactioneel vervolg

Theo Heijnsdijk maakte een serie foto's van *Ceropegia fusca* bij Los Christianos, Zuid-Tenerife . Hij schreef:

“Zie hier: **dezelfde plant** in 2021, 2024 en 2025. Groei lijkt er niet in te zitten. In 2021 bloeide hij nog op meerdere stengels. Uit bijgevoegd kaartje van World Weather Online blijkt dat het de laatste jaren wel behoorlijk droog geweest is bij Los Cristianos”

Ceropegia fusca bij Los Christianos 3 december 2021

29 november 2024

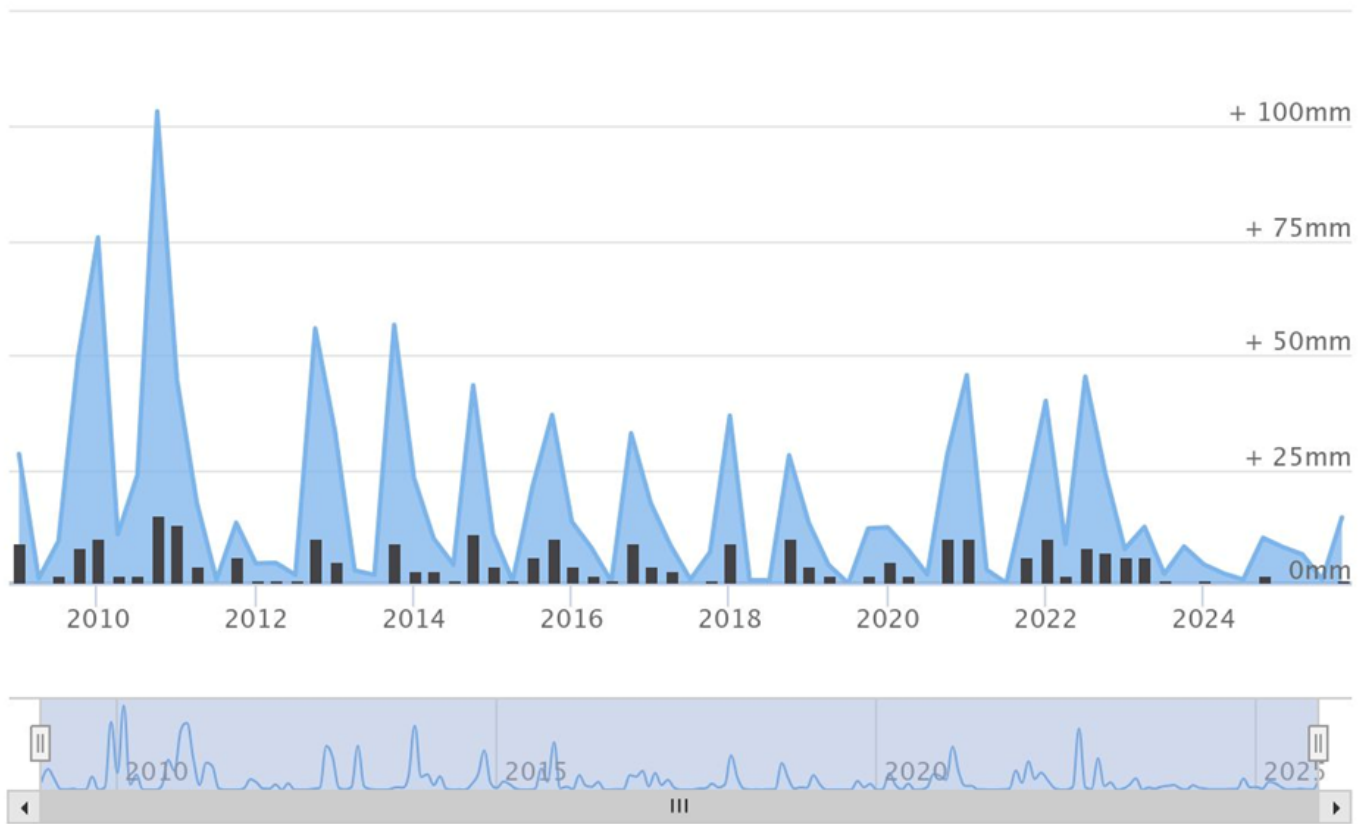

15 december 2025

Los Cristianos

Average Rainfall Amount (mm) and Rainy Days

Zoom 1m 3m 6m YTD 1y **All**

● Rain (mm) ● Days

WorldWeatherOnline.com

Schattige vetplantjes uit Zuid-Afrika worden illegaal verhandeld: ‘Verzamelaars willen een plant die uit het veld komt’

Kleurrijke vetplanten uit Zuid-Afrika en Namibië zijn een rage op TikTok en Instagram. Achter de handel gaat een wereld van criminaliteit, armoede en corruptie schuil. „Veel armere inwoners zien natuurbescherming als iets voor rijke witte mensen.”

o Pieter Bas van Wiechen vanuit Richtersveld
Gepubliceerd NRC 10 november 2025

Ben Groen Gefotografeerde dia

„Kijk uit waar je loopt!” Botanist Pieter van Wyk is op pad in het Zuid-Afrikaanse Richtersveld. Een uitgestrekt, glooiend natuurgebied met nauwelijks begroeiing hoger dan een meter. De grond bestaat uit gehard zand en kiezels. Tussen de steentjes staan zeldzame vetplanten die nergens anders ter wereld voorkomen, soms nauwelijks groter dan een speldenknop. „Er leven hier meer dan 3.500 verschillende soorten. Veel planten zijn afhankelijk van het microklimaat waarin ze leven. De leefomstandigheden zijn steeds net even anders en deze planten hebben zich daarop aangepast.”

De Karoo, het woestijnachtige gebied in Zuid-Afrika en Namibië, is het meest biodiverse droge gebied ter wereld. Nog wel, want deze rijkdom aan planten staat onder druk: ze worden massaal geroofd. Vetplanten zijn razend populair onder plantenliefhebbers in Zuid-Afrika, en in Azië en Europa. Omdat de planten weinig ruimte en onderhoud nodig hebben, overleven ze prima in de huiskamer.

Als Van Wyk tegen zonsondergang in zijn ‘bakkie’ (zoals Zuid-Afrikanen hun terreinwagen liefkozend noemen) over de eindeloze heuvels rijdt, komt hij een politieagent tegen. Die laat een berg vetplanten zien. „Ze worden overdag uit de grond gerukt, op een plek verzameld en dan ’s nachts opgehaald”,

Uit cijfers van Traffic, een organisatie die onderzoek doet naar illegale handel in planten en dieren, blijkt dat tussen 2019 en 2024 in Zuid-Afrika 1,6 miljoen illegaal geplukte planten in beslag zijn genomen van meer dan zeshonderdvijftig verschillende soorten. De prijs van vetplanten, bedreigd en onbedreigd of gekweekt, is in Europa tussen 1998 en 2023 volgens Traffic gemiddeld acht keer zo hoog geworden.

De geroofde planten worden vaak via landen als Tanzania, Malawi en Mozambique doorgevoerd naar Azië en Europa. Douanes zijn meestal niet goed op de hoogte van bedreigde soorten. Ook worden de planten op creatieve wijze verpakt. Ze zijn gevonden in dozen met kinderspeelgoed en verpakkingen van diervoeding.

De vetplant *Conophytum ficiforme* is een van de gewilde planten in Zuid-Afrika.

FOTO PANOS PICTURES/ANP

Plantjes als vriend

„Tuinieren in je woonkamer was de perfecte hobby tijdens de lockdowns”, vertelt planteninfluencer en -kweker Harry Lewis in Stellenbosch, een stadje in het zuidwesten van Zuid-Afrika. Hij zag de populariteit van vetplanten tijdens de coronacrisis enorm toenemen. Lewis kweekt vetplanten op tafels in de achtertuin van zijn ouders.

Hij kijkt haast verliefd naar zijn tafels vol vetplantjes. „Ik vind ze prachtig. Je kunt er liefde in stoppen en je hebt er minder werk aan dan een kat of hond. Ik denk dat, bij gebrek aan sociale interactie, mensen de planten als hun vrienden zijn gaan zien.”

Het is een groeiende handel, de plantjes doen het met hun vreemde vormen en kleuren goed op sociale media als TikTok en Instagram. De hashtag *#succulents*(vetplant) is op Instagram goed voor 15 miljoen posts en miljoenen likes. Ook Lewis verkoopt zijn planten via die kanalen, waarop hij filmpjes plaatst en cursussen aanbiedt over onderhoud.

Foto's en gps-locatie

In Vanrhynsdorp, enkele honderden kilometers ten noorden van Stellenbosch, doet Leon Muller er alles aan om zoveel mogelijk planten te redden.

ZA, LN, 30 17 AB 19.09.86 Conophytum minutum Groen & Alewa 155

De natuurbeschermer van CapeNature probeert stropers te traceren en de plekken waar ze actief zijn door te geven aan de plaatselijke politie. Hij leert hen wat bedreigde plantensoorten zijn en hoe je ze kunt herkennen. Zijn werk is niet ongevaarlijk maar Muller is niet bang: „Door mijn leeftijd en ervaring ben ik niet zo snel geïntimideerd.”

Zo lang mensen zelf moeite hebben om rond te komen, zien ze niet in waarom je planten zou moeten beschermen

Leon Muller natuurbeschermer CapeNature

„Handelaren uit Korea en China kwamen hier eerst zelf illegaal planten plukken,” vertelt Muller. „De kennis van deze handelaren over onze vetplanten is vaak verbluffend. Het zijn echte specialisten die alle literatuur, inclusief wetenschappelijke, lezen.” Toen reizen tijdens de coronacrisis lastiger werd, zijn ze lokale Zuid-Afrikanen gaan inhuren. „Vanuit China en Zuid-Korea sturen ze foto's van zeldzame planten die ze willen hebben, naar hun contacten hier. Soms zelfs voorzien van een gps-locatie.”

De stijgende vraag naar vetplanten kwam precies tijdens de coronapandemie waarin de werkloosheid in Zuid-Afrika enorm groeide. Dat veel soorten met uitsterven worden bedreigd, lijkt niemand in de handel te deren. „Veel armere inwoners van deze streek zien natuurbescherming als iets voor rijke witte mensen”, legt Muller uit. „Zo lang mensen zelf moeite hebben om rond te komen, zien ze niet in waarom je planten zou moeten beschermen.”

Halverwege zijn verhaal begint de telefoon van Muller zich te roeren. „Er is een verdacht pakketje op het politiebureau van Klawer. Ik moet even gaan kijken.” Bij het bureau staat een plaatselijke pakketbezorger met zijn busje. Hij overhandigt een doos. „Bingo!”, zegt Müller na een eerste blik op een paar honderd groene zaden. Ze zijn afkomstig van de *Euphorbia schoenlandii*, een populaire, maar steeds schaarsere plant. Bovendien komt de plant, zoals vaak bij vetplanten in de Karoo, alleen in dit gebied voor. „Wat het extra schrijnend maakt, is dat deze zaden onrijp en dus waardeloos zijn”, zegt Muller. „De kennis en kunde in deze handel is niet bij iedereen even groot

De rest van de middag is Muller bezig om samen met de politie de schuldigen te vinden. Makkelijk is het niet, want de bendes versturen de zaden en planten niet vanaf hun eigen adres. „Net als de koerier weten ook bewoners van het verzendadres niet wat ze versturen”, vertelt Muller.

De volgende dag trekt Muller het veld in. Het is voorjaar in Zuid-Afrika en veel vetplanten bloeien met kleurige bloemen. Muller wijst op gaten in droge grond. „Je ziet het bijna niet, maar hier zijn plukkers geweest. Ze gaan heel secuur te werk en halen met messen en schroevendraaiers alleen de zeldzame planten er tussenuit.”

Kweek is nep

Het zijn dezelfde bendes die handelen in reptielen en hoorns van neushoorns, schrijven onderzoekers van Traffic op basis van interviews met meerdere betrokkenen. Mensen die plukken, verdienen misschien 40 tot 50 rand, ruim 2 euro, per plant. Echt mis gaat het bij de tussenhandelaren. „Zij zitten in de grote steden zoals Kaapstad en Johannesburg en schuwen geweld niet. Sommigen betalen zelfs met drugs”, verzucht Muller.

Als er ergens geld is, ligt corruptie in Zuid-Afrika al snel op de loer. In het stadje Springbok waren zowel natuurbeschermers als politieagenten betrokken in de vetplantenhandel, bleek vorig jaar. Twee politieagenten en een medewerker van South African National Botanical Institute staan voor de rechter en worden beschuldigd van fraude, diefstal en corruptie.

Muller kent het probleem en komt het zelf ook veel tegen. „Ik heb apps tussen oud-collega’s en bendeleden gezien waarin coördinaten van vindplaatsen werden verhandeld.”

Als er ergens geld is, ligt corruptie in Zuid-Afrika al snel op de loer

In Stellenbosch is Harry Lewis ervan overtuigd dat hij onderdeel is van de oplossing: „Ik voorzie iedere plant die ik verkoop van een certificaat en ik ben ervan overtuigd dat, als we maar genoeg zeldzame vetplanten kweken, de handel vanzelf minder lucratief zal worden en het illegale plukken kan stoppen.”

Natuurbeschermers Muller gelooft er niet in. „Veel verzamelaars zijn kenners. Ze willen een plant waaraan je door natuurlijke beschadigingen kunt zien dat ze uit het veld komen. Vetplanten groeien heel langzaam, sommigen zijn wel tweehonderd jaar oud. Kweek is nep, vinden sommige verzamelaars. Zolang zoveel mensen hier in armoede leven, zal er geplukt worden tot de laatste plant weg is.”

IVT Wageningen 1982 Conophytum collectie de Boer en Boom
Ben Groen foto van dia

ZA, LN, 23.09.86 Overgang ZA Namibië, Oranjerivier bij Alexanderbay

Ben Groen 1986 Gefotografeerd van dia